

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot
wijziging van het Vlaams personeelsstatuut wat betreft de invoering van
ouderschapsverlof voor pleegouders bij langdurige pleegzorg
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Vandaag omvat het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 (hierna: VPS) meerdere specifieke verlofmogelijkheden voor personeelsleden die werden aangeduid als pleegouder. Het ouderschapsverlof behoort evenwel niet tot deze mogelijkheden. Met voorliggend ontwerpbesluit tot wijziging van het VPS wordt het voor een personeelslid dat in het kader van langdurige pleegzorg een pleegkind in zijn gezin opneemt mogelijk om ouderschapsverlof (en de daaraan gekoppelde uitkering) op te nemen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Beleidsveld: Interne dienstverlening van de Vlaamse overheid; inhoudelijk structuurelement: HR

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2025/234 van 20 juni 2025.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Pleegouders nemen in onze maatschappij een belangrijke zorgtaak op. Binnen de diensten van de Vlaamse overheid (hierna: DVO) worden personeelsleden die deze zorgtaak opnemen ondersteund via specifieke verlofmogelijkheden, nl. het pleegzorgverlof en het pleegouderverlof. Via het pleegzorgverlof kunnen pleegouders verplichtingen nakomen en opdrachten vervullen die verband houden met de plaatsing van het pleegkind in het gezin. Het pleegouderverlof is bedoeld om pleegouders en pleegkinderen aan elkaar te laten wennen. Daarnaast worden pleegouders bij langdurige pleegzorg ook voor omstandigheidsverloven gelijkgesteld met biologische ouders (bv. huwelijk van een pleegkind).

Het ouderschapsverlof is evenwel geen optie voor personeelsleden die pleegzorg opnemen. Het recht op ouderschapsverlof is vandaag gekoppeld aan het bestaan van een (juridische) band met het kind op basis van ofwel

- afstemming bij geboorte;
- adoptie.

De regeling ouderschapsverlof in het VPS ligt in lijn met de regeling die is opgenomen in het koninklijk besluit van 7 mei 1999 betreffende de onderbreking van de beroepsloopbaan van de personeelsleden van de openbare besturen. Het VPS regelt enkel het recht op verlof. De uitkering die aan dit verlof gekoppeld is, is geregeld in voormelde KB. Deze uitkeringen worden immers federaal uitbetaald door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

Via een ontwerp van programmawet wenst het federale niveau een recht op onderbrekingsuitkeringen in te voeren voor werknemers in de private en publieke sector die langdurige pleegzorg opnemen. Er is sprake van langdurige pleegzorg als van bij aanvang van de pleegzorg duidelijk is dat het kind voor minstens zes maanden in hetzelfde pleeggezin bij dezelfde pleegouder of dezelfde pleegouders zal verblijven. Deze definitie wordt al langer toegepast bij de toekenning van pleegouderverlof.

Opdat de personeelsleden van de Vlaamse overheid die langdurige pleegzorg opnemen een onderbrekingsuitkering zouden kunnen aanvragen, moet het recht op ouderschapsverlof voor hen in het VPS verankerd worden. De Gemeenschappen en Gewesten beslissen immers op basis van de bijzondere wet van 1980 autonoom over het statuut van hun personeelsleden.

Ik wil het nodige doen opdat de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid ook het recht op ouderschapsverlof en de daaraan gekoppelde onderbrekingsuitkering bij langdurige pleegzorg hebben. Een haalbare combinatie tussen werk en privé is immers ook voor pleegouders in langdurige pleegzorg belangrijk. De invoering van het ouderschapsverlof voor pleegouders faciliteert het engagement van pleegouders en betekent bovenal extra kansen voor kinderen in een kwetsbare situatie. Om die reden stel ik voor om het VPS aan te passen.

Via het voorliggende ontwerp tot wijziging van het VPS stel ik voor om voor de personeelsleden van de DVO die langdurige pleegzorg op zich nemen het recht op ouderschapsverlof in het VPS te verankeren.

Overeenkomstig de memorie van toelichting bij het ontwerp van programmawet is het akkoord van de federale ministerraad dat een gemeenschap normaal op basis van artikel 3 van het hoger vermelde KB moet vragen niet nodig opdat de personeelsleden van de DVO na aanpassing van het VPS een onderbrekingsuitkering zouden kunnen aanvragen.

Het federale voorstel heeft de algemene invoering van ouderschapsverlof voor personeelsleden die langdurige pleegzorgtaken opnemen als doel. Dit betreft een veralgemeende invoering voor alle personeelsleden in de private en publieke sector. Bedoeling was dat de programmawet inwerking zou treden op 1 juli 2025. Deze datum zal niet worden gehaald. Opdat het recht op verlof en recht op uitkering (federaal geregeld) samen zouden sporen, stel ik voor dat personeelsleden die aan de voorwaarden voldoen dit verlof kunnen aanvragen eens de rechtsbasis voor de federale onderbrekingsuitkeringen van kracht is..

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1 en 2: deze artikelen verankeren het recht op ouderschapsverlof voor personeelsleden die langdurige pleegzorg op zich nemen in het VPS. Onder langdurige pleegzorg wordt de situatie verstaan waarbij het van bij de start duidelijk is dat de pleegzorgsituatie minimaal zes maanden zal duren. De aanstelling als pleegouder gebeurt bij beslissing van:

- de rechtbank
- een erkende dienst voor pleegzorg;
- de diensten van l'Aide à la Jeunesse;
- het Comité Bijzondere Jeugdbijstand

Een personeelslid dat ouderschapsverlof opneemt in het kader van langdurige pleegzorg neemt dit op volgens dezelfde modaliteiten als het personeelslid dat ouderschapsverlof opneemt op basis van geboorte of adoptie:

- Het recht op ouderschapsverlof geldt per kind;
- Voltijds (4 maanden), vermindering van de arbeidsprestaties met de helft (8 maanden), vermindering van de voltijdse arbeidsprestaties met een vijfde (10 maanden) of vermindering van de voltijdse arbeidsprestaties met een tiende (20 maanden)
- Het verlof moet aanvangen voor de 12de verjaardag van het kind (21 jaar in geval van een kind met een beperking);
- Het verlof neemt een einde als de pleegzorg eindigt tijdens een lopend verlof.
- Aan het verlof is een onderbrekingsuitkering gekoppeld. Het personeelslid vraagt de uitkering bij de RVA aan.

Artikel 3 regelt de inwerkingtreding, zijnde de datum van inwerkingtreding van de federale programmawet

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend ontwerpbesluit heeft geen impact op de budgetten van de diensten van de Vlaamse overheid. De onderbrekingsuitkering die gekoppeld is aan het ouderschapsverlof valt onder de federale begroting. Door de opname van ouderschapsverlof werken personeelsleden tijdelijk niet of minder. Hierdoor moet de werkgever tijdelijk geen of minder loon uitbetalen. Hierdoor daalt tijdens deze periode de kost voor de entiteit, raad of instelling.

De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 12 juni 2025.

Het akkoord van de minister van Begroting werd verleend op 24 juni 2025.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget. Het kan wel een beperkte impact hebben op de personeelsbeschikbaarheid, maar de duur van het verlof is niet van die aard dat personeelsleden voor de duur van hun verlof vervangen moeten worden.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend voorontwerp van besluit heeft geen impact op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schuld en ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit starten de onderhandelingen met de vakorganisaties in het Sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap – Vlaams Gewest. Vervolgens leg ik het dossier voor advies voor aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut wat betreft de invoering van ouderschapsverlof voor pleegouders bij langdurige pleegzorg;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij:
 - te gelasten de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap - Vlaams Gewest;
 - te machtigen om te beoordelen of voornoemde onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
 - te gelasten om over het onder punt 1° vermelde ontwerpbesluit het advies in te winnen van de Raad van State, binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, op voorwaarde dat de in punt 2° bedoelde onderhandelingen geen aanleiding geven tot wijziging van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.
- 3° de diensten van de Vlaamse overheid te machtigen om de regeling opgenomen in het ontwerpbesluit toe te passen vanaf de inwerkingtreding van de federale programmawet.

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

Bijlage:

- voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut wat betreft de invoering van ouderschapsverlof bij langdurige pleegzorg;
- advies van de Inspectie van Financiën; 12 juni 2025
- akkoord van de Vlaamse minister van Begroting.